

פרוטוקול מס' 346

מישיבת ועדת הכספים
יום רביעי, ד' בטבת התשנ"ט (23 בדצמבר 1998), שעה 09:00

נכחו:

חברי הוועדה: אברהם רביץ - היו"ר

חיים אורון
יצחק כהן
מיכאל נודלמן
אופיר פינס-פז
מיכאל קליינר
אברהם שוחט
שלום שמחון

מ"מ:

רפי אלול
סופה לנדבר

מוזמנים:

עו"ד מירי כץ - יו"ר הרשות לניירות ערך
שמעון וייס - הרשות לניירות ערך
מאיר בקליניק - הרשות לניירות ערך
נעמי ליבנה - הרשות לניירות ערך
דוד לביא - הרשות לניירות ערך
נתי שילה - איגוד החברות הציבוריות
מיכאל צבייר - יו"ר אגוד קרנות הנאמנות לאומי פיא
דן אלון - איגוד חברי הבורסה שאינם בנקים
סוריה גרושקו - איגוד חברי הבורסה שאינם בנקים
נועם קצב - ל.ה.ב, לשכת העצמאים בישראל
יעקב אלון - ל.ה.ב, לשכת העצמאים בישראל
דרורה ליפשיץ - משרד האוצר
עדי חורי - אגף שוק ההון, משרד האוצר
רו"ח רמי דיין - אגף שוק ההון, משרד האוצר

יועצת משפטית: אנה שניידר

מזכיר הוועדה: איוור קרשנר

יועצת כלכלית: סמדר אלחנני

קצרנית: סיגל גורדון

סדר-היום:

1. תקנות ניירות ערך (כללי דיווח על היערכות לפתרון בעיית באג 2000) (הוראת שעה); תקנות השקעות משותפות בנאמנות (כללי דיווח על היערכות לפתרון בעיית באג 2000) (הוראת שעה); תקנות הסדרת העסוק בייעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות (כללי דיווח ללקוח על היערכות לפתרון בעיית באג 2000) (הוראת שעה).
2. תקציב רשות ניירות לשנת 1999.
3. תקנות הסדרים במשק המדינה (ארנונה כללית ברשויות המקומיות בשנת 1999).
4. שנויים בתקציב לשנת 1998.

תקנות ניירות ערך (כללי דיווח על היערכות לפתרון בעיית באג 2000) (הוראת שעה)
תקנות השקעות משותפות בנאמנות (כללי דיווח על היערכות לפתרון בעיית באג 2000)
(הוראת שעה)
תקנות הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות (כללי דיווח ללקוח על
היערכות לפתרון בעיית באג 2000) (הוראת שעה)

מ"מ היו"ר מיכאל קליינר:

אני פותח את ישיבת ועדת הכספים. הנושא הראשון שעל סדר היום: תקנות ניירות ערך, באג 2000. מירי כץ, יו"ר הרשות לניירות ערך תיתן לנו הסבר כללי.

מירי כץ:

כולם בחדר הזה ערים לבעיה של באג 2000. החשש הוא שמערכות המחשבים עלולות שלא לתפקד כהלכה ולכן יש להיערך לפתרון בעיית באג 2000.

בתחילה סברנו, שאולי ניתן היה להסתפק בתקנות הרגילות כי למעשה חשבנו שמן הראוי לפחות לגבי התאגידים, שההתייחסות תהיה מתוך הדירקטוריון. ואכן, קיבלנו תגובות במידה מסויימת והנסיון הוכיח, שכשלא קובעים מסגרת אז כל אחד קובע תנאים משלו שלא בהכרח נותנים יכולת להתבונן מה המוכנות של החברה, לא משום שהן לא עושות את אותן הצעדים אלא כל חברה תיחס לזה יותר חשיבות או פחות חשיבות, לא בהכרח לפי החשיבות של התאגיד. יש אנשים שנתנו דגש על נושא אחד ולא על דגש אחר. בקיצור, לא ניתן היה להגיע לאיזשהי יכולת הן לגבי התאגיד והן לגבי תאגידים מקבילים. ואז החלטתי ללכת בעקבות מה שנעשה בעולם, בעקבות התקנות שהוצעו על ידי A.C.C בארצות הברית, באנגליה ובארצות אחרות, ולקבוע איזשהי מתכונת שתיתן מסגרת לדיווח אחיד, שיכול אכן לתת את המידע שדרוש לציבור, כמו כן יכולת להשוות בין התאגידים, בין הקרנות ובין מנהלי תיקים.

אנה שניידר:

אני מוכרחה להעיר הערה, אני מרגישה קצת לא נוח כשאני קוראת את התקנות הללו, כשיש כאן בעצם עבירה פלילית. כלומר, אני לא נכנסת לשאלה אם צריך לדווח או לא צריך לדווח בנושא הזה, אבל קביעת הנושא כעבירה פלילית, כענישה, זה ענין שמפריע לי.

היו"ר מיכאל קליינר:

מדוע?

אנה שניידר:

זה נראה לי נושא כללי ולא ענין שחלל אך ורק על ניירות ערך ועל כל שוק ההון, ואם הוא חל על שוק ההון אז מה עם הבנקים? אני מרגישה אי נוחות.

מירי כץ:

למיטב ידיעתי, לבנקים יש הוראות מחייבות. המפקח על הבנקים לא מסתפק בזה שיהיה גילוי נאות אלא בעצם נותן הוראות מדוייקות. הבנקים כבר הרבה מאוד זמן מפוקחים על ידי המפקח על הבנקים, שבודק מה הם עשו ואיך הם התארגנו.

אני רוצה להתייחס לענין העונשין. למעשה, מה שעשינו כאן זאת אחריות כבדה שנבעה מהעובדה שאנחנו לא יכולים להטיל קנס מנהלי. הכוונה להוסיף את הדבר לתוספת של חוק עבירות מנהליות ועל ידי כך להפוך זאת לקנס מנהלי, שרק מי שיירצה לא לשלם אותו אלא לבוא להתדיין ולחשוב שיש לו סיבה טובה למה הוא לא דיווח, הוא יוכל לבחור באופציה הזאת.

יש לשים לב, שהענישה היא לא על התארגנות כזאת או אחרת אלא רק על אי הגשת הדוח. כמו בדברים אחרים, אנחנו חושבים, שאם אנחנו קובעים שחשוב לדווח, חשוב שאכן ידווחו. ואם נשאר זאת לענישה כללית כמו לדברים אחרים אז את משמעות הדברים נגלה בשנת 3000 ולא בשנת 2000.

אנה שניידר:

איך יפקחו? אם לא תהיה אכיפה אז מוטב לא להתקין את התקנה.

מירי כץ:

למה שלא תהיה אכיפה?

היו"ר מיכאל קליינר:

האכיפה היא מאוד קלה, אתה שולח מכתבים ואתה מקבל תשובות. הרעיון הוא שיש דבר חדש, שלאנשים אין הרגלי עבודה בענין הזה והם יזלזלו. הבעיה עם באג 2000 היתה זלזול, וההנחה היא, שבטח מישהו אחר ימצא פטנט ובסוף יתנו לנו דיסקט והכל יסתדר. אנשים לא לקחו את זה ברצינות, לכן הענין הפלילי הוא ענין טכני, פשוט, קל לאכיפה וזה על ידי הגשת הדוח. בעיני זאת לא הבעיה המרכזית.

מירי כץ:

הנושא התגלגל אצלנו כמה חודשים וקיבלנו הערות. יש הערה אחת שלא הספקנו להביא אותה מכיוון שקיבלנו אותה רק שלשום ודנו בה רק אתמול, בנוגע לעדכון של התאגידים, איך תוגדר תחולה. רוצים להוריד את ההגדרות של דוחות כספיים, לא להבדיל בין דוחות כספיים, למחוק את ההגדרה של רבעון ולקבוע, שתקנות אלה יחולו על כל דוח דירקטוריון המוגש לרשות יחד עם דוחות כספיים של התאגיד הכלולים בדוחות הכספיים הערוכים לשנת הדיווח 1998.

נעמי ליבנה, שעבדה על הדברים והוציאה את כל הגופים שמצאנו שהם מקבילים, אומרת לי, שלמעשה, כדי למצוא רמה אחידה, הוסף סעיף עונשין ובכל המדינות האחרות העונשים כבדים יותר.

נתי שילה:

ההערות שלנו למסמך הזה כלהלן: אין לנו בעיה ברמה העקרונית, שיהיה דיווח כזה או אחר בנושא באג 2000. מבחינתנו זה בסדר, למרות שאני חושב, שהבעיה של באג 2000 היא בעיה כלל משקית או כלל עולמית.

מבחינתנו, אם התקנות האלה היו מסתיימות בתקנה 2, בלי הנושא של המתכונת הקבועה, היינו מקבלים את זה והיה מספק אותנו להשאיר לדירקטוריון של כל חברה לדווח כפי שהוא חושב. הרי בסך הכל אין כאן עסקאות עם בעלי ענין ולא בעלי שליטה. אם זאת בעיה של החברה, הבעיה של כל בעלי מניות החברה, ואם מישהו יפסיד כסף, כולם יפסידו שם כסף. אם יש דירקטוריון, צריך לסמוך עליו כמו שסומכים עליו בדוחות אחרים שחברה ציבורית חייבת לתת בלי כל הפירוטים השונים.

לענין תקנה 3, מאוד מפחיד השימוש - אומנם רק בענין ההגשה - שיש איסור מוחלט ולא נדרשת הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות. נדמה לי שזה מרחיק לכת ולא הייתי מציע בהזדמנות זאת להכניס את זה לקובץ החקיקות והתקנות של חוק ניירות ערך. אני חושב, שהפסקה הזאת מיותרת. יש כבר חובה. דוחות רבים צריך להגיש במועד, אם לא מגישים אותם במועד יש בחוק כל מיני סנקציות ואני לא חושב שצריך להתייחס פה במן חומרה יתרה לאי הגשת דוח במועד לעומת דוחות אחרים המוגשים על ידי חברה.

למפרט עצמו. ברמה של הדיווח והגילוי, אין לנו בעיה עקרונית. הבעיות שלנו הן במספר סעיפים שלדעתנו הם מיותרים או נכנסים לניהול הפנימי של החברות מעבר למה שצריך לצורך הגילוי הנאות, פלוס כל מיני סודות עסקיים שיש לחברה מבחינת שירותי המחשב שהיא מקבלת, אם זה דברים שהיא עושה בתוך הבית, אם זה דברים שהיא עושה בחוץ, מערכות משולבות וכו'. אני לא יודע אם הפירוט והפילוח הזה חיוני לעצם צורך הדיווח והמוכנות של החברה בנושא של באג 2000.

בסעיף 1ג' אנחנו נשאלים, האם תפעול המערכות נעשה בידי התאגיד? כן או לא. אם התשובה היא לא, יש לציין אם השירות ניתן בידי לשכת שירות, חברה-בת וכו'. כל מיני פרטי פרטים כאלה ואני לא בטוח שהם חשובים לצורך הדיווח הכולל לגבי מוכנות החברה.

בתקנה ו' (5): "ממשקים עם מערכות ממוחשבות של צדדים שלישיים המקושרות למערכות התאגיד". גם פה יכולה להיות בעיה.

בתקנה 2: עלות ההיערכות לפתרון בעיית באג 2000, אנחנו רואים מספר עמודות, יש עמודה של שנת כספים, האם יועדו עלויות או תקציבים, אם כן, פרט את הפעילויות הכלולות בעלויות המתוכננות. שוב, כניסה לפרטים, אם זה פירוט כולל, זה לא עוזר להבין במה מדובר. אני לא איש מחשבים, אבל ככל שהתייעצנו ודיברנו, פירוטים למיניהם זה מן פירוטים מקצועיים טכניים שקשה להבין אותם ואם רוצים להשוות בין תאגיד לתאגיד זה בטח לא בר השוואה כי יש כל מיני מערכות וכל מיני סוגי מערכות וכל מיני תוכנות ובעלי מקצוע. אני רואה לפעמים כמה בעלי מקצוע אני צריך אצלי במשרד כשהמדפסת לא בסדר. זה אומר, שהבעיה של החברה וזה אומר זו התוכנה, אני צריך לפעמים אדם שלישי שיפקח על האנשים האלה, אז העניין לא פשוט. צריך לזכור, שהדיווח הזה הוא לא רק דיווח הוא בעצם גם חשיפה של הדירקטוריון, של החברה כלפי בעלי המניות ויכול להיות שאנחנו שמים מכשול בפני עיוור, לא מרצון רע אלא מחוסר יכולת להבין את כל הדברים או לדווח בצורה נאותה.

תקנה 3: יש לפרט את בעלי התפקידים שמונו כאחראים לביצוע ההיערכות. אני צריך להגיד, משה רבינוביץ, מנהל הכספים.

מירי כץ:

זאת לא הכוונה. הכוונה היא, לקבל תחושה באיזה דרג העובדים.

נתי שילה:

לפרט את בעלי התפקידים.

מירי כץ:

האם זה בדרגת סמנכ"ל מחשב או משהו כזה, שידעו איזה דרגת חשיבות ייחס לזה התאגיד.

נתי שילה:

אחר כך יש עזרה מקצועית חיצונית. שוב, איזה מן סטרפטיז כזה, שאני לא בטוח שהוא נדרש.

סעיף 5: הערכת ההתקדמות. כאן יש כניסה לניהול הפנימי של החברה, איזה דיווחים עושים, בכתב, בעל-פה, דרך מעקב וכו'. אפשר לעשות את זה על כל הפעילות העסקית של החברה, איך היא מתנהלת ולאו דווקא בנושא הזה.

סעיף מספר 7: האם יש תוכניות למקרה של כשל מערכות, כן או לא. אם כן, אתה צריך לפרט את עיקרי התוכניות. שוב, נכנסים לכל מיני סודות עסקיים, סודות מסחריים של החברה.

התקנות החמורות שאני רואה, בסעיף 8: מערכות צד שלישי. פה דירקטוריון של חברה צריך להתייחס למערכות של גוף אחד שנותן לו שירותים אולי והוא צריך להגיד מה המוכנות של מערכות אלה. הרי יש סיכון לתת הערכות על מה שקורה אצלך בחברה, בנוסף לזה לתת הערכות על מה שקורה בחברה אחרת שאולי אתה לא מקבל ממנה את כל האינפורמציה?

אלה הערותי והייתי מסכם אותן במשפט אחד בנושא האיסור המוחלט על התקנות, אני חושב, שברמה הכוללת של הדיווח זה צריך להיות דיווח הרבה יותר מצומצם וקומפקטי ונשאר לדלתות של החברה את האחראיות לתת דיווח.

מיכאל צביר:

אני רוצה להתייחס לתקנות שלנו. לתקנות שלנו יש כמה דברים זהים למה שנאמר פה. הרבה ממנהלי הקרנות מקבלים את כל השירותים ממערכת הבנקאות, מחברות חיצוניות, מבקשים דיווח תוך שבעה ימים והם צריכים לקבל את הדיווח קודם מהחברות האלה. אין חובה על החברות האלה לתת דיווח ואם לא תהיה חובה, הם לא יוכלו לדווח לכם. זה מבוסס על דיווח שיתקבל בכתב מנותני השירות, אלא אם כן, לא יוכלו לעמוד בזה, לקבל דיווח מהספקים החיצוניים של מנהלי הקרנות וגם להעביר את זה בדירקטוריון ולדווח תוך שבעה ימים. אם לא מטילים עליהם את האחראיות, יכו להיות שתקבלו תשובה, אבל צריך להשאיר אופציה: לא נתקבלה תשובה מנותן השירות. הבנקים לא קיבלו על עצמם לתת דיווח כמו שמתבקש מכל הגופים האחרים. הבנקים מדווחים למפקח על הבנקים, המפקח על הבנקים מקבל דיווח מהבנקים ברמה פחות מפורטת ממה שיש פה, כי ברגע שכתוב בתקנות שלנו, שהמערכות מופעלות אצל מנהל הקרן ויש לתת פירוט, זה כשל מראש.

מסרתי לרשות ניירות ערך, שהיועצים המשפטיים שנלו טוענים, כי למרות שיש כאן חיכוי תוצרת חו"ל, אין כאן הגנה כפי שניתנת בחוץ לארץ לגופים. בחוץ לארץ לגופים ניתנת הגנת חקיקה מראש, אפשר לתבוע אותם תביעות רק על בסיס ראיות ולא על בסיס הדיווח הזה. הדיווח הזה כמו שהוא ניתן יכול להביא לכך, שבדיעבד יהיו לנו תביעות על בסיס הדיווח הזה ותביעות רציניות. יש כמה משרדים בארץ שמטפלים בענין, הרבה משרדים שמטפלים בזה בחוץ לארץ. יש הרבה תביעות בתחום הזה עוד לא בדיעבד, אבל בדיעבד ודאי יהיו כי ברמת הפירוט שאני יכול לתת על מערכות פנימיות, אני לא נותן את כל המערכות ותמיד אפשר יהיה לבוא אלי בטענות בענין הזה.

לנושא חתימה על הדוחות שלנו כתוב: יחתום יושב ראש הדירקטוריון. אמרנו כבר בדיונים בוועדת הכספים, לא לכולם יש יושב ראש דירקטוריון. אמרנו גם, שתוך שבעה ימים יש הרבה נסיבות שהמנכ"ל או יושב ראש הדירקטוריון לא יהיו פה. צריך לתת הסמכה, מי יחתום במקום אחרת יש כאן בעיה. אני מציע שיהיה כתוב, מי שהסמיך הדירקטוריון לחתום ולא דווקא מנהל או היושב ראש, ואם אתם רוצים בהיעדרם, שיהיה מישהו אחר. אבל, בגלל הסיבה הזאת לא יהיה מי שיחתום. אלה דברים קטנים לצורך הדיווח הזה.

לנושא הפלילי, אנחנו גם בדעה, שאם אין מחשבה פלילית, זאת בעיה להכניס זאת לתוך הנושאים הפליליים.

יעקב קצב:

ברצוני לומר מילה לגבי ההערות שהושמעו לענין באג 2000 בכלל והצורך בדיווח של גופים שלישיים. למעשה, כל הענין של באג 2000 דומה למשל לקערת תפוזים, שאם יש תפוז אחד שמתחיל להעלות עובש, התפוזים האחרים בסכנה. אותו הדבר בשרשרת העסקית, אם יש גוף אחד שהוא לא תואם שנת 2000, אותו תאגיד שהכין את עצמו כראוי, זה לא ישנה לו, הוא יקבל נתונים שגויים, הוא יסבול ממשקים אחרים פגומים ולמעשה הוא לא יהיה ערוך ומוכן.

לכן, בדיווח הזה חשוב שיהיה גם דיווח לגבי צד שלישי שבא במגע עם אותן חברות.

רצינו הערה לגבי הנושא של באג 2000. יושבת ראש הרשות לניירות ערך דיברה בנושא מערכות משובצות. למעשה, אין מושג לאף אחד מה היקף הנזק שעלול לקרות. הנושא בעייתי גם לרשות ניירות ערך בארצות הברית, הנושא הכי בעייתי מבחינתם הוא בהקשר של מה יקרה בפועל.

אנחנו חושבים שצריך להכניס לתוך ההגדרה הזאת של באג 2000 גם את הנושא של מערכות משובצות עם תאגידים.

היו"ר מיכאל קליינר:

אני לא מבין, אי אפשר לקחת מערכות מחשבים כאלה, להזיז את התאריך ל-2000 ולראות מה קורה?

נועם קצב:

ברמת הניסוי אתה יכול לבצע זאת, אבל היום יש לנו מעבדים משובצים ב-25 מליארד מעבדים משובצים בעולם, מתוכם ההערכה, שתהיה לנו קריסה חלקית, אפילו 5%. מדובר בפסי ייצור, במכונות שונות שבתוכן יש ג'וקים שאתה לא יכול לבצע החלפה של התוכנה שצרוכה בתוך המעבדים האלה אלא צריך לבצע החלפה של כל המכונות. למעשה, אף אחד לא יודע מה יהיה ההיקף. הבעיה במרכזיות של הטלפונים, בחברת החשמל, זאת בעיה רצינית בפני עצמה.

מירי כץ:

יש בעיה שסדרות ייצור נמצאים באותו מחשב במספר מקומות בעולם, ואין בכלל זהות איך יתייחסו באותם מקומות. גם חברות מחשבים לא יודעות על אותה סדרה.

נועם קצב:

מה שאנחנו מציעים, לקחת את ההגדרה שמתייחסת רק לפעולת מחשב, מחשב הוא לא פעם ראשונה בחקיקה ישראלית, המחשב מופיע בחוק המחשבים, יש לו קונטקסט מוגדר, מחשב היום לא כולל תוכנה, המחשב נועד להיות מכשיר מסויים והוא בוודאי לא כולל מעבדים משובצים. אנחנו חושבים, שצריך להכניס את הדברים האלה לתוך ההגדרה ולהרחיב אותה.

נקודה נוספת שרצינו לדבר עליה היא בהיבט הראיתי שמציעים לחייב את החברות בהגשת הדוחות.

יעקב אלון:

הדיווח שמוצע להחיל הוא דיווח רחב. לגישתנו, הוא בהחלט דיווח מוצדק וחשוב מאוד. עם זאת, הוא יכול ליצור אסימטריה בעיקר לחברות שנסחרות בישראל ובארצות הברית. בארצות הברית יש חוק ספציפי שנותן הגנה ראייתית, לא שלמה, ולא צריכה להיות שלמה, אבל הגנה ראייתית בעלת חשיבות בהקשרים מסויימים והיא בהחלט יכולה ליצור בעיה לחברות שנסחרות בארצות הברית.

היו"ר מיכאל קליינר:

בסך הכל יש כאן איזשהו דוח וכדי שיתחשו לדוח ברצינות, אומרים, שמי לא יתן אותו בזמן - ישלם קנס בלי קשר למה שכתוב בו או לא כתוב בו. לכאורה, נתתי דוח רשלני ואין לרשות טענה. מה הבעיה?

יעקב אלון:

כאשר גוף ולא קשור באיזה מסגרת, מצהיר הצהרה כלפי השוק, כלפי צרכנים, הוא יכול להיתפס על ההגדרה הזאת אחר כך בדיון משפטי. ההצהרה הזאת יכולה לעלות כהודאת בעל דין.

היו"ר מיכאל קליינר:

אז יש לך בעיה עם עצם ההצהרה, לא עם האלמנט.

יעקב אלון:

בשל העובדה, שיש אינטרס מערכתי ברור בגילוי מלא, מקיף, אמיתי וכן, בארצות הברית עומד לצאת חוק, שנותן הגנה ראייתית על ההצהרה עצמה. זאת אומרת, שלא יוכלו להתשמש בהצהרה כנגדך, אלא בנסיבות מסויימות. צריך למצוא איך מחילים נורמות בסגנון הנורמות האמריקניות גם בהקשר של הוראות כאלה כדי ליצור עד כמה שאפשר סמיכה אחידה.

דן אלון:

אני מבקש לחזור על מה שנאמר כאן ולומר שאיגוד חברי הבורסה שאינם בנקים מצטרף לדברים שהושמעו על ידי חברי, עורך דין שילה, בין היתר בכמה מישורים. האחד, אנחנו חושבים, שזאת בעיה לקבוע איסור מוחלט של הגדרה במישור הפלילי, ואני דווקא רוצה להתייחס לתקנות הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות ובניהול תיקי השקעות, מקום בו נדרשים חברי הבורסה שאינם בנקים לדווח לכל אחד ואחד מהלקוחות שלהם. יש לנו חברים שיש להם אלפי לקוחות ואולי אפילו יותר. במצב שבו לא דיווחת לכולם או חלקם, אתה צפוי לעונשים הקבועים בחוק.

אני חושב, שאם נשווה את המצב אל מול הבנקים, גם המצב הזה יוצר כאן אי סבירות משום שהבנקים אינם מחוייבים לדווח על כל אחד ואחד מהלקוחות שלהם. הדבר שם אותנו באיזשהי נקודה בעייתית, שלא לדבר על כך, שדיווח לכל אחד ואחד מהלקוחות כרוך בעלויות יקרות. נדמה לי, שאם היתה קביעה בהקבלה לחברות הציבוריות שצריכות לדווח במעין דיווח לרשות ניירות ערך, בבורסה זה כמובן לא רלוונטי במקרה של חברי הבורסה שאינם בנקים ושאינם נסחרים בפני עצמם, אבל אפשר לקבוע במקרה של חברי הבורסה שאינם בנקים, שאותו דיווח שישלח לרשות לניירות ערך, יעמוד לעיון הלקוחות במשרדי החברה, במקום לומר, שאותו דיווח ישלח ישירות לכל לקוח ולקוח. ואם לא שלחת אפילו לאחד מתוך אותם 5,000 או 10,000 לקוחות, אתה צפוי לקנס.

אנחנו מבקשים להצביע על כך, שבתקנות חסרה התייחסות להגדרת המונח מערכת קריטית ומערכת שאינה קריטית. נדמה לנו, שיהיה צורך לקבוע בתקנות האלה, מהי אותה מערכת קריטית או להגדיר אותה מראש ולומר שהדיווח צריך להתבצע אך ורק ביחס למערכות קריטיות, אותן מערכות שנושא באג 2000 רלוונטי לגביהן. הנושא רלוונטי אצל חברי הבורסה שאינם בנקים משום שלחלק מהחברים יש מערכות מחשב מתוחכמות שאינן בידיעת הכלל, אינן בידיעת חברים אחרים, מערכות הקשורות לשווקים עתידיים וכיוצא באלה, ואם כתוצאה מהדיווח חלק מהחברים יצטרכו לחשוף את אותם פרטי מערכות, הרי יצא שכרנו בהפסדנו וזו אינה מטרת התקנה.

בנוסף לכך, אני רוצה להצטרף לדברי חברי, עורך דין שילה, בכל הקשור לדירקטוריון עצמו. התקנות מדברות על כך, שיהיה צורך לכלול פירוט באשר לתדירות הדיווח לדירקטוריון החברה על מצב ההיערכות ותדירות הדיונים, על מצב ההיערכות בדירקטוריון החברה. נדמה לי, שאין אח ורע מבחינת תקנות שמחייבות להיכנס לאופן פעולת דירקטוריון החברה ולומר עד כמה הדירקטורים מדווחים, כל כמה זמן מדווחים להם, ומעצם האמירה והכללת המידע הזה בתקנות, אפשר ועשויה להשתמע הודעה, שדיווח של שלוש פעמים באופן חודשי לדירקטוריון זה דבר טוב ואולי דיווח של פעמיים זה דבר שאינו מספק. אני חושב שהתקנות לא נכנסו לשאלה מהו דיווח מספק לדירקטורים ולא יזהרמת דיווח צריך להיכנס. נדמה לי, שצריך רק לתת את המידע ולא צריך להיכנס לשאלה, כמה פעמים הדירקטורים עצמם קיבלו את המידע באופן ספציפי.

באשר למערכות צד שלישי, שוב, יש בעיה. אינני איש מחשבים אבל באג 2000 היא בעיה שקשורה במערכות אחרות, שנמצאות גם בידי צדדים שלישיים ויש פעמים שאותה בעיה אצל הצד השלישי עשויה לגרום שהבעיה תהיה אצלך. חלק מהחברים, למשל, חברי הבורסה שאינם בנקים כלואים במערכות שלהם, ברמות המחשוב שנמצאות בידי הבורסה לניירות ערך. כמובן, שאם המערכת שם פועלת, זה כמובן עשוי להשליך על התקינות של הפעילות אצלנו. הדיווח יהיה חלקי וחסר אם לא ניתן יהיה לקבל מאת כל הגורמים שאנחנו קשורים איתם ובעיקר הבורסה, את כל הדיווח ואת כל רמת המוכנות שנמצאת שם באשר לנושא הזה.

סמדר אלחנני:

הערה סגנונית, באג זה ביטוי של מתכנתים. אני חושב, שהגדרה צריכה להיות הרבה יותר רחבה. גם בחוק האמריקני, אני לא רואה שמשתמשים במילה באג. הייתי מציעה לקרוא לזה: הבעיות הכרוכות בתאריך שנת 2000. ההגדרה צריכה להיות יותר רחבה. באג זה חיפושית.

אנה שניידר:

סמדר, את כל הזמן אומרת, שהשפה המשפטית צריכה להיות ידידותית, שהציבור ידע על מה מדברים.

אברהם שוחט:

אם לא יקראו לזה באג, לא ידעו על מה מדברים.

היו"ר מיכאל קליינר:

סמדר מציעה לקרוא לזה, הבעיות הכרוכות במעבר לשנת 2000.

דרורה ליפשיץ:

ההגדרה עצמה היא רחבה, רק המונח נקרא באג 2000. ההגדרה היא, תקלה או שיבוש בפעולת מחשב הקשורה במעבר לקראת 2000.

סרינה גרושקו:

בראשית הדברים התייחסת לנושא שאנשים אולי לא מספיק ערים לבעיה הזאת. ראשית, אני רוצה לומר, שאני בטוחה, שכל הגופים שיושבים כאן ושהוראות השעה האלה אמורות לחול עליהם, דווקא אלה אותם גופים שמאוד ערים לבעיה הזאת ונערכים מכמה סיבות. הראשונה, בגלל שכל אחד מחויב למשל בביטוח וזה גם בא מהכיוון של הביטוח. הדיווחים של כיצד נערכים ואיזה אנשים ואיזה משאבים מקצים לנושא הזה, זה נושא שדווקא בא מכיוון חברות הביטוח, שאותם גופים חייבים לבטח את הפעילות שלהם גם מבחינת רשלנות מקצועית וגם מבחינת של אחריות נושא משרה.

מעבר לכך, יש עוד 12 תאריכים סביב שנת 2000 שגם הם בעייתיים לא פחות מאשר המעבר מ-1999 לשנת 2000. אני לא יודעת אם זה המקום להתייחס לזה אבל צריכים להיות ערים גם לנושא הזה.

סמדר אלחנני:

9.9.1999 הוא גם תאריך בעייתי.

סרינה גרושקו:

לא רק התאריך הזה, יש תאריכים נוספים בעייתיים.

נועם קצב:

זה שוב חוזר לענין ההגדרה של באג 2000. ההגדרה של באג 2000 כפי שמנוסחת בתקנות מתייחסת למעבר מ-1999 ל-2000. זאת אומרת, 31 בדצמבר ואילך. יש כאן תאריכים נוספים בין שנת 1999 לתאריכים נוספים בשנת 2000 כמו ה-29 בפברואר. שנת אלפיים היא שנה מעוברת, חריג של אחד לארבע מאות שנים לשנה מעוברת שהיא שנת מאה. תאריכים נוספים, למשל, המאה ה-21 רשמית למעשה נכנסת רק ב-2001. המאה ה-21 לא מתחילה בשנת 2000 היא מתחילה ב-2001.

יש לנו רשימה של 30 תאריכים לפחות שגורמים לנזקים פוטנציאליים. ה-9 בספטמבר 1999 הוא תאריך שנקרא הבאג הקטן, זאת הרצה שתהיה.

אני בטוח שהחברות הבורסאיות היו שמחות להמשיך עם חלופת המכתבים עם הרשות לניירות ערך. ביפן כתבו מכתב, אני בטוח שמיידי יענו לבקשה. בארץ זה לא יעבוד, כמו שבארצות הברית התייחסו בצורה רצינית להנחיות המפורשות של A.C.C, אותו דבר בארץ, התקנות האלה הן תקנות נחוצות והן נחוצות בדיוק בפורמט שהן קיימות כיום.

אנחנו מחזיקים גילוי של חברה אמריקנית גדולה מאוד, חברת מחשבים שיש לה למעלה מ-300 ספקים שמספקים לה סחורה. למעלה מ-300 ספקים שלה זוהו והיא מתייחסת אחת לאחת לנקודות שמופיעות גם בתקנות הישראליות. אני חושב שיש חוסר אחריות של צדדים שלישיים לומר, שלא צריך לבדוק באיזה תדירות הדירקטוריון מדווח. הדברים האלה צריכים להיות בתקנות כי אחרת זה לא יעבוד, אף אחד לא ידווח על הדברים האלה מרצונו, יצר התנדבותי לא יהיה פה.

מירי כץ:

באשר לרמת הפירוט. רמת הפירוט נועדה להחליף את המצב שבו לא רצינו להטיל על החברות נטל בלתי אפשרי שיגיד להם מה יהיה מצבם בשנת 2000. קבענו, שבענין הזה, אדם יכול להצהיר איזה חוקיות הוא עושה. מאחר ויש רמת אי ודאות שאנחנו לא יכולים להתעלם ממנה, הפירוט נועד לתת איזון בין העובדה שאי אפשר לקבוע תוצאה, אבל בכל זאת לתת איזשהי הערכה לגבי הרצינות והנהלים שנוקטות החברות.

אני מוכרחה לומר בהקשר הזה, כבר דובר שהתקנות דומות לתקנות האמריקניות. האמריקנים כשהוציאו זאת לשינוע בכל ארצות הברית הגדולה, עם המודעות הגדולה ועם העירנות של הצרכנים, רק 24 חברות התייחסו לנקודות מסוימות שראו בהן בעיה, אבל כתפיסה, היתה שם הבנה כללית שהדבר נחוץ.

לגבי סודות מסחריים, ברוב המקרים זה מספיק כללי כדי לא לומר מי החברה שמספקת את השירותים או מי לשכת השירות, אבל בכל מקרה, ברמת הניהול לעיתים יש איזה מידה של חשיפת סודות. זה דבר שהוא לא חדש בקונספציה של חוק ניירות ערך, שאומר, בעצם הדרישה לתת לציבור מידע. לפעמים מאלצים את החברות למסור אינפורמציה שאולי היו שמחות לא לתת אותה.

הענין של הסכומים הכספיים, בנקים למשל מוציאים סכומי עתק, אם זה יכול להכביד בצורה ניכרת על תקציבי החברות, זה דבר שלציבור יש ענין גדול בו.

מיכאל צבייר:

למה הבנקים לא מפרסמים?

מירי כץ:

כי לבנקים יש תפיסה פיקוחית אחרת.

לכאורה ולומר, אולי המנהל לא יודע, הוא לא מבין את המשמעות, זה בדיוק הצורך שלו לקחת את המומחים שיבהירו לו את הבעיה. הוא לא יכול לומר, אני לא יודע ולכן אני טומן את ראשי בחול וגם הציבור לא זכאי לדעת את המידע.

הנושא של הגנה לגופים, אני כשלעצמי חושבת, שהגנה לגופים גם כשהיא נעשתה בארצות הברית, היא רחבה וגורפת. כדי שהפירוט שניתן יהיה רציני, הגוף המדווח צריך לדעת שהוא אחראי למה שהוא אמר. התייחסנו לעובדות מתהליכים ולא לתוצאות. אבל כדי לשים דברים על דיוקם, גם בארצות הברית לא ה-A.C.C. שהתקינה את התקנות היא שהתקינה את החוק של ההגנה אלא זה היה חוק פדראלי. לנו ודאי אין סמכות לעשות אותו מכוח חקיקת משנה. אם יחשבו אחר כך שצריך לתת לזה איזשהי הגנה, ההגנה תצטרך להיות בחקיקה ראשית ויצטרכו למצוא את האיזון הנכון בין העובדה שלא תהיה חשיפת יתר אבל ודאי אי אפשר יהיה לפתור מאחריות כי אחרת, אם נתתי פירוט ואני לא אחראית על מה שאמרתי, מה כל הרעיון מבחינת דיווח?

יעקב אלון:

הנושא עלה בוועדת המשנה לענין באג 2000, וזה עכשיו בטיפול של משרד המשפטים ויכול להיות שתפתח יוזמת חקיקה.

אנה שניידר:

התקנות האלה קיבלו את ברכתו של משרד המשפטים?

מירי כץ:

יש לנו מכתב אישור ממשרד המשפטים. משרד המשפטים נתן את ברכתו וזה עבר שם יותר מאדם אחד.

בנושא הגדרת מערכות קריטיות, אני חושבת שאתם טועים, אנחנו לא יכולים לשבת ולומר איך תוגדר מערכת קריטית בכל אחת מהחברות.

בקשר למנהלי התיקים הקטנים, לומר שזה נטל שאי אפשר לעמוד בו, נראה לי שזה מאוד מרחיק לכת.

היו"ר מיכאל קליינר:

מנהלי התיקים הקטנים אומרים, בעצם, אין לנו מערכות משלנו אלא אנחנו קליינטים של המערכות השונות, בענין הזה, תרחמו עלינו מבחינת הדיווח.

מירי כץ:

לדעתי, צריך להציע משהו אחר. מאחר ודיברתי עם מנהלי התיקים בענין הזה, הצעתי וזה נראה להם, אני אומרת זאת גם כאן: מבחינת הדיווח יש להם מעט מאוד להגיד. הם אומרים, כל המערכות לא מנוהלות על ידינו, הן מנוהלות על ידי הבנקים. מנהלי התיקים ממילא נותנים לכל לקוחותיהם דיווח רבעוני. יחד עם זאת, הואיל והנושא עלה, אנחנו מוכנים להגיד, במקום שמנהלי התיקים יתנו דיווח רבעוני, הם יתנו דיווח חצי שנתי.

סוריה גרושקו:

אני סמנכ"לית בחברת "אילנות בטוחה בית השקעות". ל"אילנות בטוחה בית השקעות" יש קרוב ל-6,000 לקוחות. אם אני צריכה לקבל החלטה כיצד אני עומדת בדרישות התקנות, המשמעות היא, שכל רבעון אני צריכה להוציא מכתב לכל לקוח, בדואר רשום עם אישור מסירה. זה מחייב את מנהלי התיקים להדפיס את המכתב בנפרד, לשלוח בדואר רשום עם אישור מסירה לכל לקוח.

מירי כץ:

לדעתי, האחראיות היא לדווח. אם עשית את כל הסביר, אני לא נכנסת לפרט של אישור המסירה, זה שיקול שלכם, זאת לא דרישה בתקנות. אבל כמו שכבר אמרתי, בנסיבות הענין, מבחינתנו, נקבל את הדיווח אחת לחצי שנה.

היו"ר מיכאל קליינר:

זה לא חל על "בטוחה".

סורינה גרושקו:

זה אכן חל על "בטוחה", אני מנהלת תיקים והם לא קטנים, יש מנהלי תיקים גדולים.

היו"ר מיכאל קליינר:

אנחנו יודעים ש"בטוחה" לא קטנה, אני התרשמתי מספיר, שהדגש שהם לא מנהלים את המיחשוב לעצמם. ב"בטוחה" אני מניח שיש מספיק מערכות מיחשוב של העצמאים.

סורינה גרושקו:

"אילנות בטוחה" גם נעזרים בגוף חיצוני שמנהל להם את המיחשוב. למיטב ידיעתי, כל חברי הבורסה שאינם בנקים נעזרים בספקי שירות חיצוניים.

מירי כץ:

זה בסדר גמור. אתה לא יכול להשתחרר מהאחריות שלך.

היו"ר מיכאל קליינר:

מה שאת אומרת, המידע המהותי ללקוח שיכול להינזק כתוצאה מהבאג, גם אצלי הוא לא בתוך החברה.

מיכאל צבייר:

לדעתי, הדיווח הראשון לא צריך להיות 7 ימים בתום הרבעון הקרוב. לדעתי זה יהיה בעייתי לכל הגופים.

היו"ר מיכאל קליינר:

אני מודה לכל האורחים.

הדבר היחיד שנראה בעייתי היא הסנקציה הפלילית. הסנקציה הפלילית היא רק לגבי מי שלא ימלא את הדוח.

אברהם שוחט:

מדובר בכל מי שנסחר בבורסה?

היו"ר מיכאל קליינר:

כן. מדובר בקנס. כתוב: "עבירה לפי תקנה זו אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות". אפשר להוריד את זה?

מירי כץ:

לא.

היו"ר מיכאל קליינר:

מבחינה משפטית, גם בלי המשפט הזה אפשר לחייב לדווח. אני לא מכיר את המשפט הזה בניסוחים השונים.

מירי כץ:

זה דבר חדש.

דרורה ליפשיץ:

מה שאנחנו כן חשבנו להציע כאיזשהו פתרון שיכול להתחבר גם לענין האחריות הפלילית - בעצם האחריות הפלילית היא רק על אי הגשה במועד - אמרנו, אי אפשר להגיש דוח רשלני, שהעיקר למלא אותו, חשבנו להוסיף סעיף, אם לחברה קשה לתת תשובות בכך ולא על כל אחת מהשאלות, כדי שהחברה תוכל לענות במועד, היא תוסיף איזשהו סעיף של השלמות, ביאורים, הסברים, הסתייגויות ואז היא תוכל לעמוד במועד, מבחינת האחריות הפלילית לא תהיה לה בעיה כי במועד היא תוכל לעמוד, היא גם תוכל לסייג את הדברים שלה אם היא לא בטוחה בתשובות של כן ולא. זאת אומרת, להוסיף לכל אחת מהמתכונות בכל הסטים של התקנות אפשרות לסעיף השלמות שנותן הסבר של הדברים ומאפשר לחברה להרגיש יותר שלמה עם מה שהיא כותבת באותו מועד.

נעמי לבני:

הרמה של אחריות הקפידה היא הרמה הנמוכה ביותר וענישה מאוד נמוכה. התכוונו לכלול את סעיף העונשין כקנס מינהלי על מנת שלא תהיה התדיינות משפטית ארוכה. גם במקרה פשוט וקל יחסית להוכחה, לוקח תקופה כל כך ארוכה עד שיסתיימו ההליכים המשפטיים שקשורים באי הגשת דוח במועד. ולכן, כדי שיהיה אפשר להפוך את הקנסות על אי דיווח לקנסות מינהליים עם הליך מהיר של משלוח דרישה לתשלום קנס, זה רק מי שיש לו סיבה לכפור בעצם החבות שלו, הוא זה שיגיע לידי התדיינות משפטית. צריך היה לקבוע את זה ברמה נמוכה של אחריות ואז לכלול את זה בחוק העבירות המינהליות ויהיה קנס מינהלי מהיר. המידה היא מידה פחותה של אחריות ולא מידה חמורה.

מירי כץ:

אני מוכנה לאמץ את הרעיון של דרורה ליפשיץ. בעקבות מה שנאמר, אנחנו חושבים שיש מקום לעדן את ההגדרה של תקלה לצורך באג 2000, ואנחנו מבקשים לקבוע סעיף שיחול לגבי תאגידים, לגבי הדוח השנתי על 1998, ולתת קצת יותר זמן למנהלי התיקים ולמנהלי קרנות להשקעות משותפות להתארגן.

אנה שניידר:

איפה מופיע הנושא של התקלה?

מירי כץ:

בהגדרה של באג 2000.

אם יסמיכו אותנו לסיים את הנושא יחד עם אנה שניידר, היועצת המשפטית, תוך יום יומיים ניתן את העידונים שדיברתי עליהם.

היו"ר מיכאל קליינר:

לגבי האחריות הפלילית, נשאיר אותה?

מירי כץ:

כן. לתת אפשרות להשלים ולתת הבהרות.

אברהם שוחט:

על מי חלות כל התקנות האלה?

מירי כץ:

יש סט אחד שמיועד לכל החברות הנסחרות בבורסה, סט שני למנהלי קרנות נאמנות וסט נוסף למנהלי תיקים. לכל אחד תקנות מכוח החוק שמטפל בהם.

תקציב רשות ניירות ערך לשנת 1999

היו"ר מיכאל קליינר:

אנחנו דנים בתקציב הרשות לניירות ערך.

מירי כץ:

למעשה, פעלנו על פי הנחיות אגף התקציבים והורדנו את סך התקציב ב-2.5%.

מאיר בקליניק:

על פי הצעת אגף התקציבים הורדנו מתקציב 1998 2.5% והפעלנו עליו את המקדמים שמשרד האוצר נתן לנו.

סמדר אלחנני:

התקציב הכללי גדל ריאלית לעומת שנה שעברה, המקדמים הם לא ריאליים.

מירי כץ:

בעתון היה כתוב, ששכרה של יו"ר הרשות לניירות ערך גדל. לא רק שהוא לא גדל, למעשה, אם אתה רואה את התקציב המאושר ל-1998 בביצוע התקציב, השכר היה נמוך יותר. הרי השכר הוא לא שכר שאנחנו קובעים אותו. השכר קבוע על פי תאגידים סטטוריים, הוא מאושר על ידי הממונה על השכר, אין לנו כאן שום שיקול דעת בעניין.

אברהם שוחט:

אני מסתכל בצד ההכנסות ואני רואה, שההכנסות עד ספטמבר היו בקצב של 17 מיליון שקל לרבעון. זאת אומרת, שרוצים להגיע ל-68 מיליון שקל הכנסות.

מאיר בקליניק:

אל תשכח שהאגרה השנתית משולמת במכה אחת.

אברהם שוחט:

מה הערכה שלכם על ההכנסה השנה?

מאיר בקליניק:

אנחנו נגיע בערך ל-55 מיליון שקל.

אברהם שוחט:

זאת אומרת, על פי התקציב המאושר, לא מדובר בעוד שלישי.

מאיר בקליניק:

לא, ההכנסות מתחלקות אצלנו אחרת. האגרה השנתית משולמת במכה אחת בחודש אוגוסט.

יצחק כהן:

מה לגבי תקציב פיתוח? אני רואה שזה לא כולל תקציב פיתוח.

מירי כץ:

השנה התקציב כן כולל תקציב פיתוח. בשנה שעברה התקציב לא כלל את תקציב הפיתוח והשנה הוא כן כולל על פי הצעת אגף התקציבים.

היו"ר מיכאל קליינר:

מה זה הטבות דיור לצרכי הרשות?

מאיר בקליניק:

זה היה בעבר, הכל נגמר.

היו"ר מיכאל קליינר:

תקציב רשות ניירות ערך לשנת 1999 מאושר פה אחד על ידי החברים הנוכחים.

תקנות הסדרים במשק המדינה (ארנונה כללית ברשויות המקומיות בשנת 1999)

היו"ר אברהם רביץ:

אני מודה לחבר הכנסת קליינר שמילא את מקומי. עכשיו נדון בנושא הארנונה.

אברהם שוחט:

ההצעה שלי, שהסכום יהיה 5.2% + תוספת גמישות של 2% למועצה, אם ראש הרשות יחליט להעלות את הארנונה, יש לו אפשרות להעלות ב-2% נוספים, יחד זה מגיע ל-7.2%. רוב העיריות כן יעלו ב-2% נוספים, פרט לכמה עיריות גדולות שלא מתכוונות להעלות. הצלחתי לשכנע את חבריי להסכים להצעה הזאת.

אני יודע שבתוך הליכוד חברים רבים מתנגדים להעלאה, יש לכם בעיה בתוך הקואליציה, אנחנו גילינו אחריות ומסכימים לפשרה.

היו"ר אברהם רביץ:

אני מציע שנסכים על תוספת של 2.8%.

רפאל אלול:

אני מציע תוספת של 5.2% + תוספת גמישות של 2.5%.

היו"ר אברהם רביץ:

5.2% + תוספת של 2.8% תביא אותנו לאפשרות של 8% עליה בארנונה.

אברהם שוחט:

אנחנו לא מסכימים. ההצעה האחרונה שלנו היתה 5.2% כאשר חצי אחוז מתוכו הוא מקדמה לאיזונים של שנה הבאה. יושב ראש הוועדה בשעתו הציע הרבה יותר. הבוקר אתה מציע 5.2% + 2.8%. חבר הכנסת אלול אומר, הויכוח כעת בין 2.8% ל-2.2% ולכן הצעת הפשרה היא להגיע ל-2.5% על מנת להסכים בענין. אני לא יודע אם צריך החלטה סיעתית, אבל ניתן חופש הצבעה.

מיכאל קליינר:

יש כאן אחריות ציבורית, העיריות מתמוטטות.

היו"ר אברהם רביץ:

חברים, יש לנו אחריות, אני מציע להתקדם ולהסכים על תוספת של 2.6%. יש הסכמה ולכן אנחנו מאשרים את העלאת הארנונה ב-5.2% + תוספת של 2.6%.

סמדר אלחנני:

אני מבקשת להקפיד שזה יהיה סכום ולא מכפלה, אחרת זה יוצא יותר ממה שהתכוונתם.

היו"ר אברהם רביץ:

בסדר, התוספת לא על 5.2%.

שינויים בתקציב לשנת 1998

פניה מס 453:

היו"ר אברהם רביץ:

ועדת הכספים מתבקשת לאשר תשלום לקרן הביטוח והפנסיה של פועלי בניין ועבודות ציבוריות.

כולנו מתנגדים להלנת שכר ועל כן אנחנו מאשרים בקשה מספר 453 בענין פועלי בניין.

פניות 434, 455:

היו"ר אברהם רביץ:

הוועדה מתבקשת לאשר שתי פניות של משרד העבודה והרווחה שעוסקות בשינויים פנימיים בתקציב המשרד.

אנחנו מאשרים פניות 434 ו-455 של משרד העבודה והרווחה.

אני מודה לכולם, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 10:55.